

KOMMUNISME OG KRISTENDOM I SØR-CHINA AV NOTTO NORMANN THELLE

Det som kan sies om de andre deler av China, gjelder også i det store og hele for Sør-China. Selv om Sør-China kom litt senere med i den store sammenhengen, så er det for lengst kommet på linje med det øvrige China.

Strategien har vært den samme. Først søkte makthaverne å skape tillit og velvilje. Så brukte de denne tilliten til egen fordel. Og til sist er vi inne i det som nå preger livet derute: terror og press.

Dette gjelder situasjonen i sin alminnelighet, og det gjelder kirken.

Makthaverne har vært kloke nok til ikke å gå til angrep av religiøse eller kristelige grunner. Etter loven er det religions- og trosfrihet. Man søker å få angrepene inn på det nasjonale plan. De man vil til livs, stemples som imperialister og landssvikere etc. Eller man mistenkeliggjør de kristne og deres institusjoner, og stempler dem som forbrytere. Det er en listig og vel uttenkt fremgangsmåte som skal undergrave tilliten og ødelegge kirken innenfra. Målet er klart: All religiøs tro skal bort.

Koreakrigen setter også for Sør-Chinas vedkommende et skille, selv om det tok noen måneder før man for alvor begynte å kjenne bølgen i den delen av landet.

Før den tid kunne arbeidet gå så noenlunde. Misjonærene kunne riktignok ikke reise ute i distriktene, men ennå hadde de en oppgave ved hovedstasjonene. Og de kinesiske medarbeidere ønsket bestemt at de skulle bli og ikke evakuere.

De kinesiske prester og evangelister kunne reise omkring så å si uhindret.

Fra senhøstes 1950 og utover 1951 vokste den anti-utenlandske bevegelse, og situasjonen i Canton ble nervøs og usikker.

Koreakonflikten ble et etterlengtet påskudd til å begynne agita-

sjon og propaganda mot utlandet og utlendingene, særlig USA. Dette gikk naturligvis sterkt ut over misjonen og kirken. Når det sies, at propagandaen særlig søkte å ramme Amerika, ikke fordi USA var hovedaktør i Korea, men fordi dets innflytelse har vært størst i misjonen og de kristne institusjonene, så er det sikkert riktig.

Høsten 1950 ble to misjonærer fengslet i Kwangtung. Den ene døde i fengslet. Den annen er blitt frigitt for en tid siden.

Vi hører også om kinesiske kristne som er blitt fengslet og henrettet, men grunnene som gis, er politiske.

Mens de kinesiske lederne før hadde frarådet misjonærenes utreise, ble dette forhold helt forandret fra begynnelsen av 1951. Og de fleste misjonærer søkte om utreise-tillatelse. De fleste er da også kommet ut. Noen meget hurtig. For andre tok det måneder før tillatelsen ble gitt.

I overgangen 1950–51 ble den kristne kirke dradd inn i agitasjonen, og de kristne ble tvunget til å komme fram med sitt syn på det nye styre og ta del i propaganda og demonstrasjoner. De må gå inn for «å ville beskytte fedrelandet mot aggresjonen», «for Korea», «mot Amerika».

Selvstendighetsbevegelsen innen kirken ble påskynnet. Og fra mars 1951 ble det forbudt å ta imot penger fra de utenlandske misjoner.

Fra høsten 1950 måtte menighetene i Canton registreres hos sosial- og kulturkontoret. Fra nytt år 1951 også kirkens og misjonens eiendommer. Ute på landet gikk det noe senere.

Fra høsten 1951 meldes det at kirkens arbeid går relativt godt i byene. Noen steder er tilhørernes tall øket. Det synes ikke å være inngrep når det gjelder å forkynne Guds ord i kirkene. Men regjeringen forlanger uttalelser fra prekestolen som går inn for de styrende. Senere meldes at dette gjelder i stigende grad. Både katolikker og protestanter må tale om patriotisme, og prestene må lede sine kristne i parader. De må arrangere «indoktrinasjonsklasser». Og kirkens ledere må selv bruke flere timer flere dager i uken til studium av kommunismen.

For å holde andre møter enn gudstjenestene må en ha spesiell tillatelse.

Kirkene ute på landet har hatt det vanskeligere. Det ser ut til å

være blitt en fast regel at kirkene lukkes og ingen gudstjeneste til-
lates så lenge jordreformen settes ut i livet. Regjeringens folk bruker
da kirkene som sine hovedkvarter. På mange steder har det ikke
vært mulig å få tillatelse til å åpne kirkene igjen etter at reform-
programmet er gjennomført.

I alminnelighet ser det ut til å kunne gå så noenlunde hvis bare
kirkens medlemmer er «patriotiske nok». Men situasjonen er likevel
meget vanskelig for de kristne. Det har hendt at de må be presten
ikke avlegge dem besøk i hjemmene, for at det ikke skal vekke uvenn-
lige elementers oppmerksomhet. En misjonær fortalte at i 1951 var
det på hans sted så vanskelig for de kristne at den kinesiske leder
ikke turde hilse på ham når de passerte hverandre på gaten.

De kristne blir holdt i ånde med studiegrupper. Noen av dem
blir valt til å ta del i reformprogrammets gjennomførelse. Det blir
liten tid til gudstjenester og samling med de troende. Kristne ung-
dommer er blitt utsatt for særlig kritikk. De blir pålagt plikter som
kommer i veien for gudstjenestene. I det hele søker kommunistene
å trette dem ut slik at de ikke klarer å pleie sitt gudsliv.

I den siste tiden har det vært meldt om mindre søkning til den
offentlige gudstjeneste, men så mange flere mindre møter holdes
hvor de kristne kommer sammen til bønn og fellesskap.

Mange prester må ta arbeid ved siden av for å oppholde livet.
Man vet lite om hvordan det går med selvunderholdet, men mange
kristne har økonomiske vansker.

Institusjonene fikk gå sin gang til å begynne med. Men etter hvert
har de fått større og større vanskeligheter og er blitt gjenstand for
svære angrep.

Heller ikke her har makthaverne gått åpent til verks. De har lagt
an på å gjøre institusjonene mistenkelige i kinesernes øyne. Lederne
må fram på anklagemøter og «folket» avgjør saken.

Et slående eksempel er her angrepet på de kristne barnehjemmene.
Nettopp dette arbeid har vært høyt skattet og sett opp til av kine-
serne. De må bringes i vanry og ødelegges.

Det begynte med det katolske barnehjem i Canton og har senere
gått som en ødeleggende bølge over landet. Mange av de barn som
barnehjemmene tar seg av, er ofte så elendige at det ikke er mulig

å pleie dem tilbake til livet. De dør mellom hendene på sine velgjørere. Og det blir mange som gjennom årenes løp er gravlagd av misjonærene og deres hjelpere. Nå reises dette som en anklage mot nonnene. Det hele endte med et farseaktig massemøte med anklager og folkedomstol. Nonnene ble anklaget for mord av et stort antall barn. Massemøtet ble kringkastet slik at folk skulle få greie på hvor forferdelige disse kristne var. Man kunne også lytte i Hongkong. Men der har det bare hjulpet til å vende stemningen enda mer mot kommunistene. Selvfølgelig er det mennesker som tror på anklagerne. En misjonær som også var anklaget for flere mord, forteller at det satt folk der og korset seg over at et så uskyldig utseende menneskene kunne ha så meget blod på samvittigheten.

Etter hvert er de fleste kristne skoler og institusjoner overtatt av myndighetene.

Nytt år 1951 ble baptistenes presteseminar i Canton lukket. 50 studenter var møtt opp for å begynne det nye semester, da regjeringen grep inn, nektet all bibelundervisning, okkuperte skolen og ga studentene beskjed om å begynne å tjene sitt land.

De fleste teologiske seminarer er lukket. En unntagelse danner det store Union Theological College i Canton. Det var iallfall åpent i slutten av 1951.

Lingnan University i Canton har vært gjenstand for svære angrep. Mange av de kinesiske professorer er torturert og fengslet.

De fleste hospitaler synes også å være under myndighetenes kontroll. En unntagelse er Hacket Hospital som fungerer noenlunde som før frigjøringen.

Sårede soldater fra Korea spres over landet og sendes til mange av hospitalene.

Forrynnelsen av evangeliet for pasienter er forbudt, men flere steder er det tillatt å holde andakter for personalet. De fleste hospitaler har fått nye navn. De er «folkehospitaler». Noen er åpne for folket. Andre er bare for de militære.

I forbindelse med den kraftige «korrupsjons-kampanjen» som føres av myndighetene i den senere tid, er også kristne institusjoner kommet inn under gransking. Det er de såkalte «3 anti»- (mot korrup-

sjon, ødselhet og byråkrati) og «5 anti»-bevegelser (mot skattesnyteri, bestikkelser, bedrageri, tyveri av statseiendom etc.).

Det forferdelige er at den som først er blitt anklaget, ingen mulighet har for å kunne fri seg. Den eneste utvei er å bekjenne. Dette ut fra den teori at ingen er uskyldig. Og «kommunistpartiet kan ikke ta feil». Det har særlig gått ut over kjøpmennene. Men også hospitalsbestyrere, sekretærer, skolekasserere osv. har funnet det umulig å tilfredsstille myndighetene. Det har derfor vært mange selvmord.

Det er lett å innse at de kristne, og ellers også alle som har hatt forbindelse med vestens tanker og ideer, hører med til dem som har de største vanskeligheter, og som kommer inn under det største psykiske press. De blir utsatt for spott og forakt. De står nærmest i klasse med forrædere og landssvikere. De er mennesker som det settes et minus ved.

Andre klasser, som f.eks. industriarbeideren, kjenner en viss frihet og forbedring i sine kår. Men i alminnelighet er det slik at de rike er blitt fattige og de fattige forblir fattige, bortsett fra dem som hører til den kommunistiske eliteklasse.

Det er et mørkt bilde, men det er ikke uten lyspunkter. Der er eksempler på de kristnes trofasthet. Og det er meget som vi ikke kan se hos våre kristne brødre derute av deres liv og vandel. «Tusener holder trofast ut, og mange lever farlig for sin herre og mester. De står ansikt til ansikt med makter og myndigheter» og kjenner kulden og motstanden mot det liv de søker å leve.

Men heller ikke de kristne ledere må vi dømmes ensidig og hårdt. De er litt etter litt kommet opp i den situasjon mange av dem står i i dag. Til å begynne med så det ut som de kristne både kunne og kanskje burde være med. Reformene som det var tale om, kunne jo så godt stemme med Kristi lære og vei. De mente sikkert at veien under de nye forhold for å tjene Kristi kirke var tilslutning til regjeringens program. Så kom Korea-krigen. Og da de først var kommet inn i det nye, var det ikke lett å komme løs igjen. Mange av dem gikk for langt, og noen mistet fotfestet. De har sagt og gjort ting som vi ikke kan forstå. Kanskje vil gåten en gang løses. Men la meg si det som en gammel misjonær sa det en gang: De trenger at vi

tenker på dem med en grenseløs overbærenhet og en inderlig kjærlighet. — Vi må hjelpe dem med vår forbønn.

I Hongkong med det omliggende territorium som er under England og derfor fritt, fortsetter misjonsarbeidet. Mange nye misjonærer fra forskjellige misjonsselskaper og kirker er kommet fra innlandet og har slått seg ned i kolonien.

Det er ingen tvil om at det trengtes et mer intenst arbeid både i byen og i landdistriktet, og meget har det vært å gjøre for de mange hundre tusener av flyktninger. Vi er derfor glade for at den kristne innsats er blitt økt.

Noe annet er om det er gjort på en riktig måte, og om man har tatt tilbørlig hensyn til de kirker som har hatt sitt arbeid der fra gammel tid. Har vi lært noe av våre opplevelser og feiltrinn i China? En misjonær skriver til meg: Mange misjonærer fra innlandet har tatt opp arbeidet her. Men det ser ikke ut til at de har lært noe som helst av det som er skjedd. De fortsetter helt i de gamle spor.

Må Guds Ånd lede sin kirke fram til seier!